

Vi trenger bystrategier med mer trær

2022-03-18

© Arkitektnytt

All articles are protected by the copyright Act. Articles may not be distributed outside the organization without the approval of Retriever or the individual publisher.

Read article by clicking here.

38 Organisasjonssider

NLA informerer

Styrets stemme

Vi trenger bystrategier med mer trær

Jeger som de fleste landskapsarkitekter over gjennomsnittet glad i trær. Trær i gatene, i parkene, i kulturlandskapet og i skogen. Det solitære treet, trær plantet i rekker eller trær i den naturlige grønnsstrukturen. Trær som har overlevd generasjoner og som er levende skulpturer gjennom skiftende årstider. Trær som renser luften og binder jorda. Trær som er matfat og gir biologisk mangfold. Trær som filtrerer sollys og gir perfekt skygge. Trær som demper vind og støy. Trær som framhever god arkitektur og som skjuler blikkbokser. Trær som bidrar til god folkehelse. Trær har så mange fantastiske egenskaper både over og under bakken at det er uforståelig at ikke alle er like ivrige etter å bevare og plante trær i byene. Men sånn er det ikke.

Politiske mål om bærekraftige byer og steder har aldri vært løftet høyere på agendaen enn nå. Klimapolitikken gir retning, og nullvekstmålet skal gjøre byene våre mer attraktive og bedre evnet til å møte fremtiden.

I transportpolitikken, bypakkene og byvekstavtalene ligger det både penger og kraftige virkemidler. Dette handler mye om mobilitet – på hvilken måte vi forflytter oss. For å nå nullvekstmålet må vi bruke beina og reise mer kollektivt i framtida. Og vi skal bygge tettere, på de rette stedene. Men hvilken plass har trærne i dette fremtidsbildet?

Trærne er lett å glemme og nedprioritere når det skal rulles ut kilometer med sykkelinfrastruktur og lages bredere gater og veger for å få plass til konkurrerende trafikantgrupper. Eksisterende trær må ofte vike, og nye trær er ingen selvfølge. Det er et stort paradoks når vi vet at folk går og sykler mer i omgivelser som oppleves som attraktive. Attraktive omgivelser reduserer opplevelsen av avstand. Trær bidrar utvilsomt til mer attraktive omgivelser, selv om ikke trær alene er nok for å gi sikre stedskvaliteter og mer byliv.

Jeg har jobbet lenge i et samarbeid hvor vi nå gjennomfører en bypakke. Vi har fått til mye bra, og god byutvikling er høyt prioritert. Bystrategien har altså så langt fungert. Men jeg ser at vi ikke er gode nok til å plante trær. I rekken av krevende politiske og faglige dilemmaer i areal- og transportpolitikken har ikke betydningen av trær kommet høyt nok på lista. Trærnes egenskaper er ikke verdsatt i penger eller satt i system. Jeg har erfart at det er en stor kamp å bevare og plante trær når det er få gater å

fordele trafikantene på, og trær både tar plass, koster penger og krever vedlikehold.

Jeg tror mange erfarer det samme. Flere byer blir gradvis mer grå, uten at folk flest skjønner hvorfor. For dette skjer mens vi snakker om det grønne skiftet og klimavennlig byutvikling. I dagens bypakker og byvekstavtaler er indikatorene stort sett knyttet til trafikkutvikling og overordnet arealutvikling. Jeg mener vi kan løfte fram trærne i dette regnskapet også. Vi trenger altså bystrategier og bypakker med trær som indikator for bærekraft og attraktivitet. Det må settes konkrete mål, og stilles krav om trær som i praksis følger opp den politikken som allerede er staket ut. Vi må finne framtidens løsninger – hvor trærne har sin plass i byen.

Heldigvis er arbeidet godt i gang. Flere byer har egne strategier for bytrær og det er satt i gang prosjekter. Oslotrær er en del av Oslo kommunes satsing på bytrær for å nå målet om å plante 100.000 trær fram mot 2030. Trær skal registreres, trær skal plantes, det skal lages nye rutiner og ikke minst skal ungdommen involveres. Det vil gi verdifull forankring og kunnskap om trær.

Oslo har også jobbet tverrfaglig og nyskapende med sin nye gatenormal, som fikk anerkjennelse gjennom Landskapsarkitekturprisen i 2021. Jobben som Oslo kommune har gått i bresjen for med denne gatenormalen vil alle andre byer ha glede av.

Statens vegvesen har laget ny gateveileder for å vise mulighetsrommet for utforming av gode og stedstilpassede gater i dagens regelverk. Dette er et etterlengtet verktøy som gir bedre faglig grunnlag for krevende diskusjoner når det skal planlegges for menneskene i byen – og ikke bare kjøretøyene.

Alle vi som skal forvalte, planlegge og omforme byer i årene framover kan takke de som går foran ved å la oss inspirere og spre budskapet. Jeg oppfordrer derfor til å fortsette arbeidet med å lage bystrategier med mer trær, og å bruke trær som viktig indikator. Vi må rett og slett få fram verdien av trær på en bedre og systematisert måte og få politikerne til å etterspørre treregnskapet i byutviklingen.

Birgitte Hellstrøm
visepresident i NLA

Runde år i april

18. april	Marianne Laa	50 år
22. april	Trond Heggem	50 år
26. april	Mette Lie Lenvik	50 år

Norske landskapsarkitekters forening er en fagideell medlemsorganisasjon for landskapsarkitekter i Norge.

Adresse Josefine's gate 32, 0351 Oslo
Telefon 91 85 31 06

E-post post@landskapsarkitektur.no
Nett www.landskapsarkitektur.no
www.arkitekturpolitikk.no

NLAs årsmøte 2022

Lørdag 30. april, kl 10–14
Scandic Hotell Nidelven, Trondheim

Blant sakene: Forslag til
ny kommunikasjonsstrategi